

پاسخ یک مرجع تقلید به شبهات وهابیت

این مرجع تقلید با بیان این‌که زیارت قبور به انسان درس می‌دهد که این دنیا پایدار نیست و نباید مغرور این دنیا شد، اظهار کرد: زیارت قبور علاوه بر تذکر و توجه دادن به آخرت، نفع دیگری هم دارد، که آن نوعی تقدیر از آنان نیز هست...

این مرجع تقلید با بیان این‌که زیارت قبور به انسان درس می‌دهد که این دنیا پایدار نیست و نباید مغرور این دنیا شد، اظهار کرد: زیارت قبور علاوه بر تذکر و توجه دادن به آخرت، نفع دیگری هم دارد، که آن نوعی تقدیر از آنان نیز هست. آخرین جلسه از سلسله مباحث کلام و اندیشه اسلامی در مدرسه عالی نواب مشهد با موضوع بررسی شبهه وهابیون پیرامون زیارت قبور ائمه اطهار(ع) برگزار شد.

به گزارش مرکز خبر حوزه آیت الله العظمی سبحانی در آخرین جلسه از سلسله جلسات کلام و اندیشه اسلامی در مدرسه علمیه عالی نواب مشهد، با بیان اینکه همه علمای شیعه و سنی زیارت قبور را از مستحبات می‌دانند، اظهار کرد: اهل سنت حدیثی از پیامبر اکرم (ص) نقل کرده‌اند که می‌فرمایند «« زوروا القبور، فإنها تذكركم الآخرة» زیارت کنید قبور را زیرا آن آخرت را به یاد شما می‌اندازد. (پیام پیامبر صفحه 782 باب العاشر)

این مرجع تقلید با بیان این‌که زیارت قبور به انسان درس می‌دهد که این دنیا پایدار نیست و نباید مغرور این دنیا شد، اظهار کرد: زیارت قبور علاوه بر تذکر و توجه دادن به آخرت، نفع دیگری هم دارد، که آن نوعی تقدیر از آنان نیز هست. وی در ادامه زیارت پیامبر و ائمه (ع) را نوعی تجدید بیعت با آنان دانست و افزود: استحباب در لمس حجر الاسود که اثری از آثار ابراهیم (ع) است در واقع به منظور بیعت با این پیامبر در راه توحید و خداپرستی است.

سبحانی به این روایت که «« وَ قَالَ صَ مِنْ أَتَانِي زَائِرًا كُنْتُ شَفِيعَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ مَنْ أَتَى مَكَّةَ حَاجًّا وَ لَمْ يَزُرْنِي بِالْمَدِينَةِ فَقَدْ جَفَانِي وَ مَنْ جَفَانِي جَفَوْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامِ» (پیغمبر (ص) فرمود هر کس بیاید زیارت من شفیع او باشم در روز قیامت و هر که بیاید در مکه بحج و زیارت نکند مرا بمدینه بتحقیق که جفا کرده است بر من و هر که جفا کند مرا جفا کنم او را در روز قیامت) (جامع الخبارص 20الفصل الثامن) اضافه کرد: یک روایت با چهل سند نقل شده است و تمام مسلمین در این 14 قرن به زیارت پیامبر (ص) نیز می‌رفته‌اند و سنت بر همین است.

وی با بیان این‌که وهابیون مناقشه می‌کنند که مردم به زیارت مسجد می‌روند نه زیارت پیامبر (ص)، اظهار کرد: این یک دروغ بزرگ است که تمام مسلمین بر این امر اقدام کرده و در حال حاضر هم این سنت را ادامه می‌دهند و زیارت نامه را هم می‌خوانند. سبحانی با اشاره به شبهه‌ای که وهابیون در مورد زیارت دارند، اظهار کرد: این افراد قبول دارند که زیارت مستحب است و در بخاری نیز به روایتی اشاره شده که پیامبر اکرم (ص) در روزهای آخر عمر خود به قبرستان رفته و به عایشه هم چگونگی زیارت اموات را تعلیم کرده است.

وی با اشاره به کتاب «« الفقه علی المذاهب الاربعه» نوشته عبدالرحمن الجزیری یادآور شد: همه زیارت را مستحب می‌دانند اما سفر برای زیارت را جایز نمی‌دانند زیرا بر اساس حدیث پیامبر(ص): «« لا تشد الرحال الا الی ثلاثة مساجد، مسجد الحرام و مسجد الاقصی و مسجدی هذا» بار سفر بستن فقط در این مساجد صحیح است پس زیارت مسجد درست است اما زیارت پیامبر ص صحیح نیست.

این مرجع تقلید در پاسخ به این شبهه بیان کرد: اولاً اینجا مستثنی منه حذف شده و استثناء آن مفرغ است و اگر وهابیون مستثنی منه را مکانی از مکان‌ها بدانند و بگویند «« لا تشد الرحال الی مکان من الامکنه الا الی ثلاثة...» این مطلب آنها ضرورتاً باطل است زیرا در این صورت هر سفری برای تجارت، تحصیل، تفریح، صلح رحم و ... حرام محسوب می‌شود. وی توضیح داد: در این حدیث مستثنی منه «« مسجد» است و بحث پیامبر اکرم (ص) نفیاً و اثباتاً حول مسجد است مثلاً کسی که در شهرش مسجد جامع دارد، اگر به شهر دیگری برود برای نماز کار لغو و نه حرام انجام داده و این حدیث ربطی به زیارت قبر اولیاء و انبیاء و ائمه ندارد.

سبحانی به آیه «« وَ لَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اَعْبُدُوا اللَّهَ وَ اجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ (نحل 36)» ما در هر امتی رسولی برانگیختیم که: «« خدای یکتا را بپرستید؛ و از طاغوت اجتناب کنید!» خداوند گروهی را هدایت کرد؛ و گروهی ضلالت و گمراهی دامانشان را گرفت؛ پس در روی زمین بگردید و ببینید عاقبت تکذیب‌کنندگان چگونه بود! نیز اشاره کرد و در ادامه پاسخ خود، روایت ابو هریره را مخدوش دانست و تبیین کرد: مسجد کوفه را ائمه اهل بیت(ع) از مساجد چهارگانه برشمرده‌اند و پیامبر اکرم(ص) نیز هر شب پنجشنبه به مسجد قبا می‌رفتند. این مرجع تقلید آخرین مطلب خود در این دوره از مباحث کلام اسلامی را درباره ارتباط اخلاق با علم فقه و تفاوت آنها برشمرد و اظهار کرد: اگر بحث در اخلاق عملی باشد تفاوتی با فقه نخواهد داشت، اما اگر در مورد اخلاق نظری بحث شود، با فقه در معنا متفاوت می‌شود.

وی فرق اخلاق نظری را با فقه در موضوع و محمول دانست و گفت: اخلاق نظری از صفت درونی مانند حسن و قبح می‌گوید، ولی فقه، صفات بیرونی مانند استحباب، وجوب و یا حرمت چیزی را بیان می‌کند. این مرجع تقلید با بیان این پرسش که آیا می‌شود مسأله‌ای هم اخلاقی تلقی شود و هم فقهی، پاسخ داد: اگر اخلاق، اخلاق نظری

باشد خیر، زیرا اخلاق نظری درونی است و موضوعاً و معمولاً با فقه که صفاتش بیرونی است، تفاوت دارد، اما در اخلاق عملی این چنین نیست و تفاوت در محمول است و در موضوع تفاوتی ندارند.

سبحانی در ادامه به صفحه 18 کتاب «معراج السعادة» درباره اخلاق نظری و موضوع نفس اشاره و با طرح این سؤال که آیا وجود علم فقه نیازی به وجود اخلاق دارد یا خیر؟ یادآور شد: اخلاق نظری درون گراست و درباره خوبی و بدی بحث می‌کند، اما "فقه" عهده دار تنظیم زندگی فردی و اجتماعی انسان است.

وی با بیان این که هر عملی جایگاهی دارد، اظهار کرد: ملا احمد نراقی یکی از بزرگترین کتب فقهی را با نام «مستند الشیعه» نوشته، اما در عین حال کتابی اخلاقی با عنوان «معراج السعادة» را نوشته است.

این مرجع تقلید افزود: معارف به دو دسته ارزش و دانش تقسیم می‌شوند که ارزش همان اخلاق نظری و دانش همان فقه است. وی در ادامه به اخلاق جدیدی به نام اخلاق نسبی اشاره کرد و یادآور شد: ما معتقد به اخلاق مطلق هستیم، اما غربی‌ها به نسبت در اخلاق معتقد هستند.

این مرجع تقلید با اشاره به این که غرب معتقد است اخلاق می‌تواند در بعضی جاها و در میان برخی اقوام و ملل به غیر اخلاق تبدیل شود، پاسخ داد: این افراد بین رسوم و فرهنگ با اخلاق را اشتباه درک کرده و برایشان خلط مبحث شده است، مثلاً احکام و رسوم در یک محیط نظامی با محیط خانه تفاوت دارد و همه ملتها در رسوم مثل هم نیستند، ولی اخلاق نظری عقلی است و مثلاً تمام دنیا عهد شکنی را عمل قبیحی می‌دانند.

سبحانی تصریح کرد: همانطور که فرمول‌های ریاضی ثابت است، اخلاق نظری هم ثبات دارد و بین مردم فرقی نمی‌کند. وی در پایان به جوانان و به ویژه طلاب علوم دینی توصیه کرد: دوران، دوران درس خواندن است و باید با وجود و حضور اساتید و حوزه‌هایی مثل حوزه مشهد، قدر این دوران را دانست.

سبحانی اظهار کرد: جهان اسلام برای تسهیل در راه ظهور و آماده شدن شرایط آن، به حضور مبلغ و محقق نیاز داشته و انتظار حضور آنان را دارد.